

Mandag 10.april Aug 2007 oppgåve 3.

Onsdag 12.april T og χ^2 + Aug 06 oppg 3 a) + Des. 2005 1b)
(SME)

Fredag 15.april: Ingen tavleøvingstime.

Mandag 30.mai: Oppsummering (kl 10:15-12, i R2)

Onsdag 1.juni: Eksamensoppgåver etter ønske (kl 10:15-12, i R2)

Hjelpemiddel:

$$Y_i = \alpha + \beta x_i + \epsilon_i$$

Antar $\epsilon_i \stackrel{\text{u.i.f.}}{\sim} N(0, \sigma^2)$

$$Y_i \sim N(\alpha + \beta x_i, \sigma^2)$$

Minste kvadraters estimatorar

- $A = \bar{Y} - B\bar{x}$
- $B = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x}) Y_i}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x}) Y_i}{\sum_{i=1}^n x_i^2 - n\bar{x}^2}$

Bernoulli prosess

- 1 n uavhengige forsøk
- 2 Kvart forsøk resulterer i suksess, $I_i = 1$ eller ikkje-suksess $I_i = 0$.
- 3 Suksess-sannsynet $p = P(I_i = 1)$ er konstant.

Binomisk fordeling

Ser på antall suksess i ein Bernoulli prosess, $X = \sum_{i=1}^n I_i$. X er då binomisk fordelt;

$$P(X = x) = \binom{n}{x} p^x (1 - p)^{n-x}$$

Finn den verdien for parameteren θ . som gjev høgast sannsyn for å observere dei dataene vi har observert.

OPPSKRIFT

- 1 Finn likelihoodfunksjonen

$$L(\theta; x_1, x_2, \dots, x_n) = f(x_1, x_2, \dots, x_n; \theta) \stackrel{\text{uavh}}{=} \prod_{i=1}^n f(x_i; \theta)$$

- 2 Finn toppunkt av likelihoodfunksjonen:

- Tar ln av L ; $l(\theta; x_1, x_2, \dots, x_n) = \ln(L(\theta; x_1, x_2, \dots, x_n))$.
Reknetriks som nesten alltid blir brukt. L og l har same toppunkt.

- Deriverer og set lik 0; $\frac{\partial}{\partial \theta} l(\theta; x_1, x_2, \dots, x_n) = 0$

- Løyser ut for $\theta = h(x_1, x_2, \dots, x_n)$.

- 3 **Estimator:** $\hat{\theta} = h(X_1, X_2, \dots, X_n)$ (stok.var.)

Estimat: $\theta^* = h(x_1, x_2, \dots, x_n)$ (talverdi)